

забезпечують собі більше 90% трафіку за рахунок користувачів в Україні. Наприклад, ukr.net отримує 93% трафіку з України.

Підбиваючи підсумки можна зробити висновок, що використання цифрових платформ призводить до збільшення повноти інформації на ринку, підвищення довіри між контрагентами через прозорість транзакцій і створює можливості для відродження епохи вільної конкуренції на принципово новій технологічній основі. Одночасно цифрові платформи стають ядрами глобальних цифрових інформаційних екосистем, поєднуючи віртуальний і реальний світ. Тобто змінюється парадигма створення та розвитку успішного бізнесу і саме цифрові платформи перетворюються у точки зростання соціально-економічних систем.

Перспективи появи в Україні глобальних цифрових платформ вкрай малоімовірні. З одного боку, немає повноцінного джерела для інвестицій всередині країни і вагомого політичного лобі для всього цифрового сектора. З іншого боку, зростаючий ІТ-сектор не націлений на кінцевих споживачів (обслуговує іноземні компанії), а наявні компанії не мають можливостей для глобальної експансії.

Список використаних джерел

1. Ляшенко В.І. Цифрова модернізація економіки України як можливість проривного розвитку: монографія / В.І. Ляшенко, О.С. Вишневський; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. – Київ, 2018. – 252 с.

Вієцький О. А.
аспірант

Інститут економіки промисловості НАН України, Київ

ПУБЛІЧНІ ЗАКУПІВЛІ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Сучасні умови цифрового розвитку світової економіки впливають на процеси трансформації системи публічних закупівель. З одного боку, цифровізація впливає на сам процес публічних закупівель. З іншого боку, публічні закупівлі можуть виступати інструментом стимулювання подальшого розвитку цифрової економіки.

В цілому, публічні закупівлі можуть сприяти зростанню конкурентоспроможності країни, покращенню ефективності державних послуг, забезпеченню привабливості публічних закупівель для підприємницького сектору. Також державний сектор може використовувати публічні закупівлі для створення інноваційної, ресурсозберігаючої, енергоефективної та соціально-орієнтованої економіки.

Наразі обсяги публічних закупівель в Європейському союзі (ЄС) становлять майже 2 трлн євро на рік (14% ВВП ЄС). При цьому за оцінками ЄС приріст ефективності публічних закупівель навіть на 1% може зекономити майже 20 млрд євро на рік [2].

В рамках Стратегії публічних закупівель Європейською комісією виділено шість основних пріоритетів, до яких зокрема відносяться посилення цифрової трансформації публічних закупівель та забезпечення широкого використання інноваційних, екологічно чистих та соціальних закупівель [2].

Щодо першого пріоритету – посилення цифрової трансформації публічних закупівель, – то наразі він є вкрай важливим, адже застосування інструментів електронних закупівель сприятиме спрощенню та прискоренню процедур. До інструментів електронних закупівель можна віднести е-оповіщення, е-доступ, е-подання, е-оцінювання, е-присудження контракту, е-замовлення, е-інвойсування. За оцінками 2015 р. найвищий рівень розвитку системи електронних публічних закупівель був лише у п'яти країн-членів ЄС – Австрії, Бельгії, Данії, Італії та Швеції, найнижчий – у Греції [5].

В Україні електронні публічні закупівлі впроваджено у 2016 р. Вони регламентуються Законом України «Про публічні закупівлі» [6], а також Стратегією реформування системи публічних закупівель, метою якої є «створення сучасної і дієвої системи публічних закупівель, спрямованої на створення конкурентного середовища та подальший розвиток добросовісної конкуренції у сфері закупівель в Україні, а також забезпечення виконання міжнародних зобов'язань України у сфері публічних закупівель шляхом послідовної адаптації законодавства України до стандартів ЄС протягом 2015-2022 років» [7].

Важливою перспективою цифровізації публічних закупівель, як у світовій практиці, так і в Україні, є впровадження сучасних

блокчейн-технологій, що дозволить забезпечити високий рівень довіри суспільства до органів публічної влади, сприяти прозорості електронної взаємодії між органами публічної влади, громадянами та підприємництвом, економити бюджетні ресурсів шляхом прозорих державних закупівель, знизити рівень корупції.

Щодо другого пріоритету – забезпечення широкого використання інноваційних, екологічно чистих та соціальних закупівель, – то система публічних закупівель може стати важливим інструментом стимулювання цифрового розвитку економіки країни. Наразі 55% публічних закупівель ЄС як основний критерій оцінки ефективності публічних закупівель використовують найнижчу ціну [2]. При цьому публічні закупівлі мають потенціал стати одним з альтернативних інструментів регулювання інвестицій у цифрову економіку. Це обумовлене тим, що, по-перше, коли мова йде про стимулювання інноваційної діяльності підприємств за рахунок оподаткування прибутку корпорацій, то держава може оперувати сумами, які не перевищують 3% ВВП [3]. Коли ж мова йде про стимулювання інноваційної діяльності підприємств за рахунок публічних закупівель, то у розпорядженні держави суми, які сягають 13% ВВП [1].

По-друге, враховуючи значні суми, які уряди країн світу витрачають на публічні закупівлі, держави можуть стати ключовими гравцями на ринку товарів, робіт та послуг. В окремих випадках вони навіть можуть формувати потрібний ринок. Заключаючи угоди, спрямовані на замовлення конкретних груп товарів, співпраці з конкретними секторами економіки або групами населення, держава може просувати промислові програми, стратегії забезпечення сталого економічного розвитку [4, с. 10], а також цифровізації економіки.

Враховуючи вищенаведене можна сформулювати такі рекомендації по удосконаленню державного регулювання публічних закупівель в Україні:

використовувати публічні закупівлі як важливий інструмент стимулювання розвитку інновацій, в тому числі в цифрову економіку;

додати до принципів, передбачених ст. 3 Закону України «Про публічні закупівлі», новий принцип – стимулювання інновацій;

адаптувати вітчизняне законодавство України до Директив ЄС у сфері публічних закупівель;

розробити та впровадити Стратегію публічних закупівель інновацій, яка регламентуватиме умови, відповідно до яких значна частка публічних закупівель має носити інноваційний та екологічний характер;

запровадити систему звітності та моніторингу публічних закупівель, яка б дозволяла визначати інноваційну та екологічну спрямованість публічних закупівель у поточному періоді та у динаміці.

Запропоновані рекомендації обумовлюють напрямками подальших досліджень визначити розробку Стратегії публічних закупівель інновацій, а також розрахунок її впливу на становлення та розвиток цифрової економіки в Україні.

Список використаних джерел

1. Government at a Glance – 2017. OECD, 2018. Retrieved from: <https://stats.oecd.org/Index.aspx?QueryId=78413> [accessed 5 September 2018].
2. Public Procurement Strategy. European Commission, 2018. Retrieved from: http://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement/strategy_en [accessed 5 September 2018].
3. Tax on corporate profits. OECD, 2018. Retrieved from: <https://data.oecd.org/tax/tax-on-corporate-profits.htm> [accessed 5 September 2018].
4. The role of public procurement policy in driving industrial development: Working paper 8/2017. United Nations Industrial Organization, 2018. Retrieved from: https://www.unido.org/sites/default/files/2017-07/WP_8_FINAL_0.pdf [accessed 5 September 2018].
5. Звіт про шляхи покращення зручності користування офіційним веб-порталом з державних закупівель в Україні
6. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VII. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19> [дата звернення 5 вересня 2018].
7. Про Стратегію реформування системи публічних закупівель («дорожню карту»): Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 № 175-р. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/175-2016-%D1%80> [дата звернення 5 вересня 2018].